

Ammattilaisen ja kokemusasiantuntijan työparityö asunnottomuustyössä

20.4.2021

Diakonissa-
laitos

DIAKONISSALAITOKSEN
Hoiva

Sari Rantaniemi, Diakonissalaitos
Jennica Lyytikäinen, Hoiva oy

NEA – nais erityisyys asunnottomuustyössä 2018-2020

- Y-Säätiö koordinoi
 - Osahankkeet: *Diakonissalaitos, Sininauhasäätiö, Vailla vakinaista asuntoa ry, Helsingin ensikoti ry, Ensi- ja turvakotien liitto, A-klinikkasäätiön Völjy, Ejy ry ja Turun ensi- ja turvakoti ry* – eri osaamisalueet
 - *Viisi kaupunkia (Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere ja Turku)*
 - *Asiantuntijayhteistyössä Monika-Naiset liitto ry ja Kriminaalihuollon tukisäätiön Naiset näkyviksi-hanke*
- Hanketta rahoitti STEA

Yhteistyön lähtökohdat NEA-hankkeessa

- AMMATTILAINEN

Sosiaalialan koulutus

Kokemusta hanketyöstä ja asunnottomuustyöstä

Ei kokemusta kokemusasiantuntijan kanssa työskentelystä

- KOKEMUSASIAANTUNTIJA

Oma kohtainen kokemus päihderiippuvuudesta ja asunnottomuudesta

Ei kokemusta sosiaalialan työstä tai hanketyöstä

Ei kokemusasiantuntijakoulutusta

Hyvän yhteistyön edellytykset

Kokemusasiantuntijan toiveet ammattilaiselta

- Luottamus, hyvä keskusteluyhteys
- Rehellisyys esim. omasta jaksamisesta
- Henkilökemiat
- Joustavuus eri elämäntilanteissa
- Otetaan mukaan kaikkeen tekemiseen
- ”Ammattikielen” tulkkaaminen
- Verkostoituminen muiden kokemusasiantuntijoiden kanssa
- Työnohjaus

Ammattilaisen toiveet kokemusasiantuntijalta

- Sopiva elämäntilanne suhteessa omaan toipumiseen
- Luottamus
- Motivaatio ja sitoutuminen työhön
- Rohkeus puhua omista asioista
- Rohkeus kysyä ja pyytää neuvoa
- Kyky myös itsenäiseen työntekoon
- Työnohjaus

Haasteet ja huomioonotavat asiat kokemusasiantuntijan näkökulmasta

- Työelämään totuttautuminen
- Perehdytys työhön
- Hanketyöhön tutustuminen
- Ammattilaisille saattaa joutua todistelemaan, että pärjää työssä
- Vaikeus ymmärtää ammattilaisten kieltä

Haasteet ja huomioitavat asiat ammattilaisen näkökulmasta

Kokemusasiantuntijan perehdyttäminen ja ohjaaminen vie aikaa

Läsnäolo, tavoitettavuus

Ammattilaisen on annettava myös itsestään

On opeteltava luopumaan vallasta

Holhous vs. huolehtiminen

Kuinka työpariksi kasvetaan?

- Aito halu työskennellä yhdessä ja oppia toiselta
- Tutustuminen ja luottamuksen rakentaminen
- Yhteisen ymmärryksen rakentaminen yhteisistä toimintatavoista ja työn tavoitteista
- Työtehtävien jakaminen tasaisesti
- Yhteisen työn säännöllinen reflektointi, palautteen pyytäminen ja antaminen
- -> Syntyy luottamusta ja kunnioitusta toisen osaamista kohtaan

Työnjako ja roolit yhteistyössä

- Ammattilaisen tärkein tehtävä työparityössä oli mahdollistaa kokemusasiantuntijan onnistuminen!
- Ammattilainen menturoi kokemusasiantuntijaa
- Ammattilainen on linkkinä kokemusasiantuntijan ja muiden ammattilaisten välillä
- Ammattilainen vastaa kokonaisuudesta

- Kokemusasiantuntija on linkkinä ammattilaisten ja asiakkaiden välillä
- Kokemusasiantuntija tukee asiakasta päätöksen teossa
- Kokemusasiantuntija pitää asiakkaan puolta

Yhteistyön hyödyt

Naisten tavoittaminen

Luottamus rakentuu nopeammin kokemusasiantuntijan kautta

Kokemusasiantuntija poistaa häpeää omalla esimerkillään ja luo toivoa

”Tulkkaaminen” puolin ja toisin

Monipuolisempi ymmärrys naisen tilanteesta

Naisten luottamus ammattilaisia kohtaan kasvaa

Kasvu ammattilaisena

Yhteistyö valmentaa kokemusasiantuntijaa tulevaksi ammattilaiseksi

Ammattilainen ja kokemusasiantuntija täydentävät toisiaan

Toivotyö – nais erityisessä asunnottomuustyössä

Yhteistä työskentelyä, yhdessä pohdittujen, mutta naisen itsensä määrittelemien tavoitteiden toteutumiseksi. Toivotyö on ihmisten välistä vuorovaikutusta, parhaimmillaan dialogia, jonka seurauksena nainen uskaltaa taas odottaa elämältään hyvää. Toivotyön keskiössä on ajatus, että toivo on meissä jokaisessa vaikka sitä aina itsessään tunnista. Onnistunut toivotyö sytyttää ihmisessä toivon kipinän ja saa hänet toimimaan omien tavoitteidensa edistämiseksi.

Jaettu kokemus synnyttää toivoa ja unelmia

- ✓ Jaettu kokemus luo luottamusta ja suuntaa katseen tulevaan
- ✓ Toivo herää ja unelmat alkavat hahmottua
- ✓ Syntyy toimijuutta
- ✓ Uudenlaiset roolit ja identiteetti
- ✓ Luottamus itseän ja tulevaisuuteen
- ✓ Onnistumisista seuraa lisää onnistumisia

Yhteinen toivottomuus

- Rakenteelliset haasteet: kohtuuhintaisten asuntojen puute, tuetun asumisen riittämättömyys, päihde- ja mielenterveyspalveluiden resurssipula
- Kiire, kollegoiden vaihtuvuus, yksintekeminen
- Naisten moninaiset tuentarpeet, pitkittyneet ja ylisukupolviset vaikeudet elämässä (”takapakit asiakastyössä”)
- Epävarmuus omasta osaamisesta
- Riittämättömyyden tunne
- Häpeä
- Ammattilaisten asenteet asiakkaita kohtaan

... ja toivo

- Tuen saaminen työparilta
 - Toiselta saatu ymmärrys
- Toiselta saatu uusi näkökulma
 - Onnistumiset asiakastyössä
- Yhteistyö kokemusasiantuntijan kanssa

”Tärkeintä on, että tuntee tulevansa kuulluksi. Tuntee, että ihminen haluaa auttaa sua. Oon saanut sellaista tukea teiltä mitä en oo saanut mistään muualta. Sosiaalitoimessa ne vaan sanoo, että tee näin ja näin. Ei ne kysy miten mulla menee tai mitä mulle kuuluu. On kaikista tärkeintä, että musta välitetään.”

Asiakaspalaute

Yhdessä ollaan enemmän!

”Kokemusasiantuntija tietää, miten palvelut toimivat palveluiden käyttäjän näkökulmasta ja ammattilaisella on näkemys siitä, miten palvelujärjestelmässä toimitaan. Ammattilainen ja kokemusasiantuntija siis täydentävät toinen toisiaan.”

Kiitos!

sari.rantaniemi@hdl.fi
jennica.lyytikainen@hoiva.fi

 @HDLsaatio

 facebook.fi/diakonissalaitos

Diakonissa-
laitos